1. ΕΚ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ (ΛΕΚΚΑΣ)

22-10-2026 Τύπος – Περιεχόμενο Διαθήκης

81/22.05.2026 ΦΕΚ δημοσιευση → χρονος εναρξης ισχυος

Μεταβατικο αρ 33 Ν

Εισαγωγικα :

1. 1710 ΑΚ : σημαντικη ορολογικη αλλαγη αλλά αφορά και στο περιεχομενο των ρυθμισεων → η εννοια διαθηκη παλιου 1710 ΑΚ ορολογικα αλλάζει και γίνεται διαταξη τελευταιας βουλησεως (διαθηκη + κληρ συμβασεις αιτια θανατου) → δεν περιλαμβανονται οι παραιτησεις εκ των προτερων από το κληρ δικαίωμα

Άρθρο 1710 - Έννοια Κατά το θάνατο του προσώπου η περιουσία του ως σύνολο (κληρονομία) περιέρχεται από το νόμο ή από διαθήκη σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα (κληρονόμοι). Η κληρονομική διαδοχή από το νόμο επέρχεται όταν δεν υπάρχει διαθήκη, ή όταν η διαδοχή από διαθήκη ματαιωθεί ολικά ή μερικά.	**Άρθρο 1710 - Έννοια** Κατά τον θάνατο του προσώπου η περιουσία του ως σύνολο (κληρονομία) περιέρχεται από τον νόμο ή από **διάταξη τελευταίας βούλησης (διαθήκη, κληρονομική σύμβαση αιτία θανάτου)** σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα (κληρονόμοι). Η κληρονομική διαδοχή από τον νόμο επέρχεται όταν δεν υπάρχει **διάταξη τελευταίας βούλησης** ή όταν η διαδοχή από **αυτή** ματαιωθεί ολικά ή μερικά.

2. 1717 ΑΚ : παλια οριζε ότι περισσοτερα προσωπα δεν μπορουν με την ιδα πραξη (απαγορευση συνδιαθηκης) = παραμενει ως κανονας / πλεον η συνδιαθηκη επιτρεπεται ως κληρ συμβαση αιτια θανατου

Άρθρο 1717 - Συνδιαθήκη Περισσότερα πρόσωπα δεν μπορούν να συντάξουν διαθήκη με την ίδια πράξη.	**Άρθρο 1717 - Σύνταξη διαθήκης από περισσοτέρους** **Η σύνταξη διαθήκης από περισσοτέρους με την ίδια πράξη μπορεί να ισχύσει ως κληρονομική σύμβαση αιτία θανάτου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της τελευταίας· διαφορετικά είναι άκυρη.**

Αλλαγές: Δικαιοπρακτικη ικανοτητα – ικανοτητα προς συνταξη διαθηκης

Σε νέο 1719: ικανοι να συνταξουν διαθηκη είναι οι ανηλικοι που δεν εχουν συμπληρωσει το 16ο ετος ηλικιας

Άρθρο 1719 - Ανίκανοι Ανίκανοι να συντάσσουν διαθήκη είναι: 1. οι ανήλικοι· 2. όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση με πλήρη στέρηση της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας ή με ρητή στέρηση της ικανότητας να συντάσσουν διαθήκη· 3. Όσοι κατά το χρόνο της σύνταξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής τους. Η ανικανότητα των συμπαραστατουμένων αρχίζει από τη στιγμή που υποβλήθηκε η αίτηση ή συντάχθηκε η πράξη για την αυτεπάγγελτη εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση, με βάση τις οποίες διατάχθηκε η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση.	**Άρθρο 1719 - Ανίκανοι** Ανίκανοι να συντάσσουν διαθήκη είναι: 1. οι ανήλικοι **που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος·** 2. όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση με πλήρη στέρηση της δικαιοπρακτικής τους ικανότητας ή με ρητή στέρηση της ικανότητας να συντάσσουν διαθήκη· 3. όσοι κατά τον χρόνο σύνταξης της διαθήκης δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους ή βρίσκονται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής τους. Η ανικανότητα των συμπαραστατουμένων αρχίζει από τη στιγμή που υποβλήθηκε η αίτηση ή συντάχθηκε η πράξη για την αυτεπάγγελτη εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση, με βάση τις οποίες διατάχθηκε η υποβολή στη δικαστική συμπαράσταση.

Όμως να το δουμε συνδυαστικα με άλλες διαταξεις 1723 (ιδιογραφη διαθηκη) + 1749 (μυστικη) → οποτε συνδυαστικα συναγεται ότι η ικανοτητα για συνταξη 16ου-18ου υπαρχει μονο ως προς τον τυπο της δημοσιας διαθηκης / ο 16ετής, 17ετής, δεν μπορει ουτε ιδιογραφη (1723) ουτε μυστικη (1749)

Άρθρο 1723 - Ανίκανος για ιδιόγραφη Όποιος δεν είναι ικανός να διαβάζει χειρόγραφα δεν μπορεί να συντάξει ιδιόγραφη διαθήκη.	**Άρθρο 1723 - Ανίκανος για ιδιόγραφη** **Ο ανήλικος και** όποιος δεν είναι ικανός να διαβάζει χειρόγραφα δεν μπορούν να συντάξουν ιδιόγραφη διαθήκη.

Άρθρο 1748 - Ανίκανος για μυστική Όποιος δεν είναι ικανός να διαβάζει δεν μπορεί να συντάξει μυστική διαθήκη.	**Άρθρο 1749 - Ανίκανος για μυστική διαθήκη** **Ο ανήλικος και** όποιος δεν είναι ικανός να διαβάζει δεν μπορούν να συντάξουν μυστική διαθήκη.

Αρα 1719 αφορα μονο τις δημοσιες (αφου ενωπιον συμβολαιογραφου παρουσια μαρτυρων και για τον λογο αυτό είναι δυνατη η παροχη καθοδηγησης) πραγμα που δεν συμβαινει στην ιδιογραφη διαθήκη

Γιατί εγινε αυτή η διευρυνση → εγινε για να δοθει η δυνατοτητα σε ανηλικους / ελευθερια του διατιθεναι

1720 ΑΚ : διευκρινιση σε σχεση με αυτό που ισχυε σε περιπτωση δικαστικης συμπαραστασης (ειχαν διατυπωθει διαφορετικες αποψεις και υπήρχε αβεβαιότητα)

Άρθρο 1720 Αν ο συμπαραστατούμενος, από τον οποίο αφαιρέθηκε (ή: έχει αφαιρεθεί) ρητά η ικανότητα να συντάσσει διαθήκη, συνέταξε διαθήκη προτού καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που τον υπέβαλε στη δικαστική συμπαράσταση, η μεταγενέστερη τελεσιδικία της απόφασης δεν επιδρά στο κύρος της διαθήκης, αν ο διαθέτης πεθάνει πριν από την τελεσιδικία. Το ίδιο ισχύει, αν το πρόσωπο του προηγούμενου εδαφίου συνέταξε διαθήκη μετά την υποβολή της αίτησης για άρση της δικαστικής συμπαράστασης ή την έκδοση της πράξης με την οποία εισάγεται αυτεπαγγέλτως η υπόθεση της άρσης στο δικαστήριο και η άρση έγινε σύμφωνα με την αίτηση ή την πράξη.	**Άρθρο 1720 - Διαθήκη συμπαραστατουμένου** Αν ο συμπαραστατούμενος, από τον οποίον **είχε αφαιρεθεί** ρητά η ικανότητα να συντάσσει διαθήκη, συνέταξε διαθήκη προτού καταστεί τελεσίδικη η απόφαση που τον υπέβαλε σε δικαστική συμπαράσταση, η μεταγενέστερη τελεσιδικία της απόφασης δεν επιδρά στο κύρος της διαθήκης, αν ο διαθέτης απεβίωσε πριν από την τελεσιδικία. **Αν ο συμπαραστατούμενος συνέταξε διαθήκη μετά την υποβολή της αίτησης για άρση της δικαστικής συμπαράστασης ή την έκδοση της πράξης, με την οποία εισάγεται αυτεπαγγέλτως η υπόθεση της άρσης στο δικαστήριο, και απεβίωσε πριν από την τελεσιδικία της απόφασης με την οποία το δικαστήριο προέβη στην άρση της συμπαράστασης, θεωρείται ότι ήταν ικανός προς σύνταξη διαθήκης.**

1719 εδ β : εναρξη αποτελεσματων από χρονο υποβολης αιτησεως

Ειχε δημιουργηθει θεμα τι γινεται επι αποβιωσεως πριν την εκδοση της αποφασης, πριν καταστεί τελεσίδικη η απόφαση → δεν επιδρα στο κυρος της διαθηκης εάν αποβιωσει μετα την υποβολη της αιτησεως

Εάν υπαρξη αιτηση για αρση του μετρου της δικαστικης συμπαραστασης αλλά αποβιωσει το προσωπο πριν καταστει τελεσιδικη η δικαστική απόφαση: 1720 εδ β ’ = θεωρειται το προσωπο ικανο για συναταξη διαθηκης ακομα και εάν εχει υποβληθει αιτηση και αποβιωσει πριν τελεσιδικια δικ αποφασης

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΘΗΚΕΣ

ΙΔΙΟΓΡΑΦΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

1721 ΑΚ ΜΕΓΑΛΗ ΑΛΛΑΓΗ : ως προς δημοσιευση των διαθηκων = παρ 3

Άρθρο 1721 - Ιδιόγραφη διαθήκη Η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται ολόκληρη με το χέρι του διαθέτη, χρονολογείται και υπογράφεται απ’ αυτόν. Από τη χρονολογία πρέπει να προκύπτει η ημέρα, ο μήνας και το έτος. Η ιδιόγραφη διαθήκη δεν υποβάλλεται σε κανέναν άλλο τύπο. Ψευδής ή εσφαλμένη χρονολογία δεν επάγεται μόνη της ακυρότητα της ιδιόγραφης διαθήκης. Απλές προσθήκες σε περιθώριο ή σε υστερόγραφο υπογράφονται από το διαθέτη, διαφορετικά θεωρούνται σαν να μην έχουν γραφεί. Διαγραφές, παρεγγραφές, ξύσματα ή άλλα τέτοια εξωτερικά ελαττώματα βεβαιώνονται από το δικαστήριο που δημοσίευσε τη διαθήκη και μπορούν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, να επιφέρουν ολικά ή μερικά την ακυρότητα της διαθήκης.	**Άρθρο 1721 - Ιδιόγραφη διαθήκη** Η ιδιόγραφη διαθήκη γράφεται ολόκληρη με το χέρι του διαθέτη, χρονολογείται και υπογράφεται από αυτόν. Από τη χρονολογία πρέπει να προκύπτουν η ημέρα, ο μήνας και το έτος. Η ιδιόγραφη διαθήκη δεν υποβάλλεται σε κανέναν άλλο τύπο. Ψευδής, εσφαλμένη **ή ελλιπής** χρονολογία δεν επάγεται μόνη της ακυρότητα της ιδιόγραφης διαθήκης. Απλές προσθήκες σε περιθώριο ή σε υστερόγραφο υπογράφονται από τον διαθέτη, διαφορετικά θεωρούνται σαν να μην έχουν γραφεί. Διαγραφές, παρεγγραφές, ξύσματα ή άλλα τέτοια εξωτερικά ελαττώματα **περιγράφονται από τον συμβολαιογράφο** που δημοσίευσε τη διαθήκη και μπορούν να επιφέρουν ολικά ή μερικά την ακυρότητα της διαθήκης.

Υπαρχουν πολλα δυνατά ελαττώματα προφανώς στην ημερομηνία

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ: Ατελής ή ελλιπής χρονολόγηση της διαθήκης (ιδιόγραφης) (που πρεπει να αντιδιαστελλεται προς την ελλείπουσα χρονολόγηση της διαθήκης) = ατελής ή ελλιπής όταν ελλείπουν κάποια από τα στοιχεία της, πρεπει από χρονολογηση να προκυπτει μερα μηνας ετος

Σε ατελη χρονολογια λειπει 1 ή 2 στοιχεια πχ Χριστουγεννα 2025 (δεν προκυπτει εάν προκειται για 25η Δεκ ή περιοδο Χριστουγέννων, σημερα που κλεινω 50ο ετος ηλικιας μου, σημερα που η κορη κλεινει 19 της χρονια)

- Προβλημα που δημιουργηθηκε στη νομολογια: βρισκομαστε ενωπιον ελλείπουσας (δηλ απουσιας χρονολογιας) που καθιστουσε καταρχήν τη διαθηκη ακυρη εκτος των περιπτωσεων που από το κειμενο της διαθηκης + εξωτερικα της διαθηκης γεγονοτα που μπορουν να αποδειχθουν αλλά αποκλειομένου του εμμάρτυρου μεσου!

- Πλέον, η ελλιπης εξομοιωνεται με την ψευδή/εσφαλμένη χρονολογια, και από μονη της δεν επαγεται ακυροτητα αλλά συνεκτιμάται με άλλα στοιχεία που μπορει να λαβουν χωρα κατά την περιοδο που φερεται ως συνταχθεισα η ιδιογραφη διαθηκη / η θεση αυτή διευρυνει την ελευθερια του διατιθεναι και ανταποκρινεται σε Σ 5.1

Ως προς ελλιπή χρονολογια που υπαρχει ερεισμα στον νομο, ως προς την οποια εξακολουθει η ισχυουσα νομολ ΑΠ ως προς την οποια απαιτειται καποιο ερεισμα στη διαθηκη και αποδειξη του χρονου συνταξεως με αποκλεισμο εμμαρτυρου μεσου

Εφαρμοζονται τα αυστηρα κριτηρια που ισχυαν και πριν (minus η ελλιπής σε σχεση με την ελλείπουσα)

Το 1722 εχει σημαντικη αλλαγή = (καταθεση για φύλαξη σε συμβολαιογράφο)

Άρθρο 1722 - Κατάθεση ιδιόγραφης Η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να κατατεθεί από το διαθέτη σε συμβολαιογράφο για φύλαξη κατά τις κοινές διατάξεις για την κατάθεση των εγγράφων.	**Άρθρο 1722 - Κατάθεση ιδιόγραφης** Η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να κατατεθεί από τον διαθέτη **αυτοπροσώπως** σε συμβολαιογράφο για φύλαξη κατά τις κοινές διατάξεις για την κατάθεση των εγγράφων.

Η καταθεση πρεπει να γινεται από τον διαθετη αυτοπροσώπως για να απομακρυνθουν κινδυνοι αλλοιωσεως από 3ο προσωπο

Νεα διαταξη 1724 ΑΚ : υιοθετηθηκε στον ΑΚ για να προστατεψει από επηρεασμο βουλησης, ασκησης ψυχολογικων πιεσεων - όταν ο διαθετης βρισκεται σε καποια ιδιαιτερη συνθηκη πχ περιθαλπεται σε φορεις παροχης υπηρεσιων υγειας, περιθαλψης, κεντρα αποκατάστασης οπου συνηθως ειναι ανημπορος και αμεσα εξαρτωμενος από 3α προσωπα, αλλα *όχι σε βαθμο που να πασχει ελαττωμα η βουληση του λογω ελαττωματος ακυρωσια λογω πλανης απατης απειλης*

-	**Άρθρο 1724 - Ιδιόγραφη διαθήκη από πρόσωπα που περιθάλπονται σε φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικής φροντίδας** **Ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία καταρτίζεται από πρόσωπα που περιθάλπονται σε φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικής φροντίδας κατά τη διάρκεια της περίθαλψής τους ή εντός τριών (3) μηνών από τη διακοπή της για οποιονδήποτε λόγο, είναι άκυρη κατά το μέρος που με αυτήν εγκαθίστανται κληρονόμοι νομικά ή φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με τους φορείς αυτούς καθώς και συγγενείς προσώπων αυτών σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή έως τον τρίτο βαθμό σε πλάγια γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή ο σύζυγος ή σύντροφος με σύμφωνο συμβίωσης, εκτός αν πρόκειται για πρόσωπα που θα περιλαμβάνονταν στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους.**

1724 αφορα μονο σε ιδιογραφη διαθηκη → **μερικη ακυροτητα*** και πληττει το μερος με το οποιο εγκαθίστανται κληρονόμοι νομικά ή φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με τους φορείς αυτούς καθώς και συγγενείς προσώπων αυτών σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή έως τον τρίτο βαθμό σε πλάγια γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή ο σύζυγος ή σύντροφος με σύμφωνο συμβίωσης, εκτός αν πρόκειται για πρόσωπα που θα περιλαμβάνονταν στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους.

Προϋποθεσεις ακυροτητας:

1) να προκειται για **ιδιογραφη** διαθηκη (διοτι κριθηκε ότι σε αλλους τυπους τακτικων διαθηκων ητοι δημοσια ή μυστικη, η παρουσια δημ λειτουργου αποτρέπει τον κινδυνο αλλοίωσης της βούλησης του διαθέτη

2) χρονος συνταξης της διαθηκης = να εχει συναχθει η διαθηκη ειτε κατά τον **χρονο περιθαλψης ειτε εντος 3 μηνων** από τη διακοπη της για οποιονδηποτε λογο

*Μερικη ακυροτητα: αφορα μονο ορισμενες διαταξεις υπερ των φορεων / στενων συγγενων προσωπων, αρα εξαιρουνται τα πρωτα ξαδελφια και μικρανιψια κτλ → διοτι καλουνται με 2η ταξη τα μικρανίψια και με 4η ταξη τα πρώτα ξαδέλφια, συντροφος ή σύζυγος με συμφωνο συμβιωσης (και όχι με ελευθερη ενωση)

Εάν ομως τα προσωπα περιλαμβανονται στους εξ αδιαθετου κληρονομους πχ νοσηλευεται σε κεντρο αποκαταστασης της συζύγου και τον τιμα με διαθηκη, υπαρχει εξαιρεση και μπορει εγκυρως να τιμηθει με διαταξη τελευταιιας βουλησης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Αλλαγες:

Άρθρο 1724 - Δημόσια διαθήκη	**Άρθρο 1725 - Δημόσια διαθήκη**
Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται με δήλωση από το διαθέτη της τελευταίας του βούλησης ενώπιον συμβολαιογράφου ενώ είναι παρόντες τρεις μάρτυρες ή δεύτερος συμβολαιογράφος και ένας μάρτυρας, και κατά τις διατάξεις των άρθρων 1725 έως 1737.	Η δημόσια διαθήκη συντάσσεται με δήλωση από τον διαθέτη της τελευταίας του βούλησης ενώπιον συμβολαιογράφου, ενώ είναι παρόντες **δύο (2) μάρτυρες** ή δεύτερος συμβολαιογράφος και ένας (1) μάρτυρας κατά τις διατάξεις των άρθρων **1726** έως **1738.**

1) ηλικιακο οριο → από 16ο ετος (ΒΛ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΑΝΩ)

2)1725 ΑΚ περιοριζεται ο αριθμος των μαρτύρων (παλια δημιουργουσε δυσχέρειες σε συνταξη δημοσιας διαθηκης, περιοριζεται σε 2 προσωπα, εκ των οποιων 1 μπορει να είναι συμβολαιογράφος ως συμπράττον πρόσωπο

Ως προς μαρτυρες ισχυει ηλικιακο οριο 1729 περ 2 προσωπα 16ου ηλικιας

Άρθρο 1728	**Άρθρο 1729 - Αδυναμία σύμπραξης ως μάρτυρα σε διαθήκη**
Ως μάρτυρες για σύνταξη διαθήκης δεν μπορούν να συμπράττουν: 1. όποιοι δεν έχουν καθόλου όραση ή ακοή· 2. οι γραφείς ή οι υπηρέτες του συμβολαιογράφου· 3. οι ανήλικοι· 4. [Καταργήθηκε]. Δεν πρέπει να προσλαμβάνονται ως μάρτυρες για σύνταξη της διαθήκης οι αλλοδαποί και όσοι δεν έχουν την ικανότητα να μαρτυρούν σε συμβόλαια, εφόσον διαρκεί αυτή η ανικανότητα, η παράβαση όμως της διάταξης της παραγράφου αυτής δεν επιφέρει ακυρότητα της διαθήκης. .	Ως μάρτυρες για σύνταξη διαθήκης δεν μπορούν να συμπράττουν: 1. όποιοι δεν έχουν καθόλου όραση ή ακοή· **2. συνεργάτες ή υπάλληλοι** του συμβολαιογράφου· 3. οι ανήλικοι που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος· 4. όποιοι δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα

Σε σχεση με τον τυπο δεν υπαρχουν μεγαλες αλλαγες σε σχεση με δημοσια διαθηκη εκτος από 1731 διαταξη που αφορα στη δηλωση

Άρθρο 1730 - Δήλωση της θέλησης του διαθέτη	**Άρθρο 1731 - Δήλωση της βούλησης του διαθέτη**
Ο διαθέτης δηλώνει προφορικά την τελευταία του βούληση ενώπιον του συμβολαιογράφου και των λοιπών προσώπων που συμπράττουν. Ο διαθέτης μπορεί να υπαγορεύει από σχέδιο ή να κάνει χρήση σημειώσεων. Τα πρόσωπα που συμπράττουν κατά τη σύνταξη της διαθήκης πρέπει να είναι παρόντα σε όλη τη διάρκεια της πράξης. Απαγορεύεται η παρουσία κατά τη σύνταξη της διαθήκης οποιουδήποτε άλλου εκτός από το διαθέτη και τα πρόσωπα που συμπράττουν.	Ο διαθέτης δηλώνει προφορικά την τελευταία του βούληση ενώπιον του συμβολαιογράφου και των λοιπών προσώπων που συμπράττουν. Ο διαθέτης μπορεί να υπαγορεύει από σχέδιο ή να κάνει χρήση σημειώσεων. **Σε περίπτωση σοβαρής αναπηρίας λόγου, ο διαθέτης μπορεί να χρησιμοποιεί μηχανικά ή ηλεκτρονικά μέσα που επιτρέπουν τη φωνητική απόδοση της τελευταίας του βούλησης ή να προσλαμβάνει διερμηνέα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1738.** Τα πρόσωπα που συμπράττουν κατά τη σύνταξη της διαθήκης πρέπει να είναι παρόντα σε όλη τη διάρκεια της πράξης. Απαγορεύεται η παρουσία κατά τη σύνταξη της διαθήκης οποιουδήποτε άλλου, πέρα από τον διαθέτη και τα πρόσωπα που συμπράττουν.

Με προηγουμενο δικαιο δεν μπορουσαν να καταρτισουν τα (κωφ)αλαλα προσωπα, ενώ τωρα ανταποκρινομενος ο νομοθετης σε συγχρονα τεχνολογικα δεδομενα, σε εδ β 1731 προβλεπεται πλεον ότι εάν υπαρχει σοβαρη αναπηρια λογου, ο διαθετης μπορει να χρησιμοποιει ειδικο μηχανικο μεσο

Προστεθηκε δυνατοτητα κατά τη συνταξη δημοσιας διαθηκης από αλαλο προσωπο να χρησιμοποιηθει **διερμηνεας της νοηματικης**

ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ως προς τη μυστικη διαθηκη εφαρμοζονται οι διαταξεις ως προς τον τυπο που διεπουν τη δημοσια διαθηκη αρα ο,τι ειπαμε για μαρτυρες, συμβολαιογραφο, άλαλους, προσωπα που δεν μπορουν να διαβαζουν κτλ ισχυουν και εδώ

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΔΙΑΘΗΚΕΣ

Εκτακτες διαθηκες: υπηρχαν πολλες διαταξεις → καταργηθηκαν όλα από 1749 εως 1757 και πλεον 1 μορφη εκτακτης διαθηκης σε 1750 νέο (διαθηκη σε εκτακτες περιστάσεις) = προϋποθεσεις εγκυρης διαθηκης: 1) αμεσος κινδυνος θανατου 2) αδυναμια συνταξης καποιου αλλου τυπου διαθηκων συμπεριλ και της ιδιογραφης διαθηκης: λογω εκτακτων περιστασεων η καταρτιση διαθηκης να είναι αδυνατη ή σημαντικα δυσχερης αλλά δηλώνεται προφορικά ενώπιον 3 μαρτύρων

Άρθρο 1750 - Διαθήκη σε έκτακτες περιστάσεις (έκτακτη διαθήκη)
Όποιος διατρέχει άμεσο κίνδυνο θανάτου και λόγω έκτακτων περιστάσεων, ιδίως αποκλεισμού, επιδημίας, θαλάσσιου ταξιδιού ή πολέμου, είναι αδύνατη ή σημαντικά δυσχερής η κατάρτιση διαθήκης με κάποιον από τους τύπους των άρθρων 1721 έως 1749, μπορεί να συντάξει διαθήκη δηλώνοντας προφορικά την τελευταία του βούληση ενώπιον τριών (3) μαρτύρων.
Η δήλωση του διαθέτη και οι έκτακτες περιστάσεις υπό τις οποίες συντάσσεται η διαθήκη καταγράφονται από έναν (1) μάρτυρα, το έγγραφο χρονολογείται και υπογράφεται από όλους τους μάρτυρες.
Τα άρθρα 1725 έως 1738 εφαρμόζονται αναλόγως. Παραβάσεις του τύπου δεν επάγονται την ακυρότητα της διαθήκης, αν αποδειχθεί ότι η καταγραφή της περιλαμβάνει την αληθινή δήλωση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη.

1750 → παραπεμπει mutatis mutandis σε 1725 εως 1738

Η εκτακτη διαθηκη δημοσιευεται όπως και οι τακτικες → Πρεπει να παραδοθουν με την 1η ευκαρια σε συμβολαιογραφο και ο οποιος οφειλει να τη δημοσιευσει στο μητρωο διαθηκων

Δημοσιευση – κηρυξη διαθηκων ως κυριων (Ν 5321/2025 αρ 126 όπως ισχυει σημερα)

(ΝΕΟ) Άρθρο 1759 - Δημοσίευση διαθήκης
1. Συμβολαιογράφος, στον οποίο υπάρχει διαθήκη, οφείλει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, μόλις πληροφορηθεί τον θάνατο του διαθέτη, να δημοσιεύσει τη διαθήκη στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα δημοσίευσης διαθηκών «Μητρώο Διαθηκών», που τηρείται από τους συμβολαιογραφικούς συλλόγους της χώρας.
2. Όποιος κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη οφείλει, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, μόλις πληροφορηθεί τον θάνατο του διαθέτη, να την εμφανίσει για δημοσίευση σε συμβολαιογράφο.
3. Για τη δημοσίευση διαθήκης ο συμβολαιογράφος συντάσσει πρακτικό, στο οποίο καταχωρίζεται ολόκληρη η διαθήκη **με περιγραφή των τυχόν εξωτερικών ελαττωμάτων της. Το κύρος της διαθήκης κρίνεται από το δικαστήριο.** Ο συμβολαιογράφος φυλάσσει στο αρχείο του τα πρωτότυπα των διαθηκών που δημοσίευσε.

→ περιγραφονται τα τυχον εξωτερικα ελαττωματα (ουσιαστικα παραπομπη σε παρ 4 του 1721 εδ β) οπου περιγραφονται εξωτερικα ελαττωματα (πχ διαγραφες, παρεγγραφες, ξύσματα κτλ) και ο συμβολαιογράφος δεν αναλαμβάνει κάποιον κίνδυνο → συστοιχη με το περιεχομενο της 1759 παρ 3 εδ α΄

Το κύρος της διαθήκης + *και των διαταξεων αυτων+* κρίνεται από το δικαστήριο (ο συμβολαιογραφος απλως δημοσιευει, σημειωνει τυχον ελαττώματα)

Πλεον φυλάττει στο αρχείο του ολες τις διαθήκες

Μεταβατικές διαταξεις :

Μετα την 01.11.2025 αρμοδιοτητα εχουν οι συμβολαιογραφοι, για θανατους πριν 1.11.2025 εφοσον εχουν αρμοδιοτητα τα δικαστηρια, αλλα οι συμβολαιογραφοι εχουν τη δυνατοτητα να αναλαβουν να δημοσιευσουν (;)

Από 31η Μαρτιου 2027 ολες ανεξαρτητως θα γινονται από συμβολαιογραφους ανεξαρτήτως του χρόνου θανάτου του διαθέτη

Δημοσιευση από προξενικη αρχη που αποστελλει τη διαθηκη: διατηρει στο αρχειο της τη διαθηκη, αλλά η δημοσίευση γινεται με αποστολη στο μητρώο διαθηκών οπου καταχωριζονται και υποκειντια ολες οι διαθηκες που είναι δημοσιευτεες κατά το ελληνικο δικαιο

Άρθρο 1760 - Δημοσίευση από προξενική αρχή Προξενική αρχή, στην οποία υπάρχει διαθήκη, οφείλει, μόλις πληροφορηθεί τον θάνατο του διαθέτη, να τη δημοσιεύσει σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 1759, συντάσσοντας πρακτικό, στο οποίοκαταχωρίζεται ολόκληρη η διαθήκη και το οποίο υπογράφεται από τον προϊστάμενο και έναν υπάλληλο της προξενικής αρχής. Το πρωτότυπο της διαθήκης με το τυχόν περικάλυμμα, αφού θεωρηθεί από τον προϊστάμενο της προξενικής αρχής κατά το άρθρο 1759, προσαρτάται στο πρακτικό και φυλάσσεται στα αρχεία της προξενικής αρχής.

2η διαδικασια: κηρυξη ιδιογραφης διαθηκης ως κυριας 1762 + 808Α ΚΠολΔ εφοσον πιθανολογείται η γνησιοτητα της γραφής και της υπογραφής και συντασσει πράξη στην οποια περιεχει αιτιολογια ως προς το τι ειπαν οι μαρτυρες → 1764 αποδεικτικο τεκμηριο

Άρθρο 1776 - Κήρυξη κύριας [Κατηργημένο]	**Άρθρο 1762 - Κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας** **Ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία έχει δημοσιευθεί, μπορεί να κηρυχθεί κυρία από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον.**

Άρθρο 808Α ΚΠολΔ- Διαδικασία κήρυξης ιδιόγραφης διαθήκης

1. Η κήρυξη δημοσιευθείσας ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας γίνεται με πράξη πιστοποιημένου συμβο-λαιογράφου από κατάλογο που καταρτίζεται ανά έτος από τον οικείο Συμβολαιογραφικό Σύλλογο και αν δεν υπάρχει από οποιονδήποτε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο, εφόσον πιθανολογηθεί η γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη μετά από ένορκη εξέταση δύο (2) μαρτύρων. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών παρίσταται μετά πληρεξουσίου δικηγόρου.

2. Στις περιπτώσεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα, για την κήρυξη ως κυρίας δημοσιευθείσας ιδιόγραφης διαθήκης διατάσσεται από τον συμβολαιογράφο γραφολογική πραγματογνωμοσύνη από πραγματογνώμονα που περιλαμβάνεται στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, που τηρείται στο οικείο πρωτοδικείο και, εφόσον τιμώμενος με τη διαθήκη είναι αποκλειστικά εξωτικός, καλείται υποχρεωτικά με επιμέλεια του συμβολαιογράφου τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση το Δημόσιο.

3. Ο ορισθείς συμβολαιογράφος έχει δικαίωμα να ερευνήσει με κάθε τρόπο, προκειμένου να εξακριβώσει τη γνησιότητα της ιδιόγραφης διαθήκης. Επίσης, έχει δικαίωμα να καλέσει για να ακουσθούν πρόσωπα που είναι πιθανό να αξιώνουν κληρονομικά δικαιώματα και ιδίως πρόσωπα τα οποία θα ήταν κληρονόμοι, αν τυχόν ήταν άκυρη η διαθήκη, ή πρόσωπα τα οποία εμπλέκονται σε δίκη που εκκρεμεί για το ίδιο κληρονομικό δικαίωμα. Στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα, ο συμβολαιογράφος έχει υποχρέωση να καλέσει τους κατιόντες και τον σύζυγο που παραλείφθηκαν από τη διαθήκη, εφόσον αυτό δεν είναι αδύνατον ή ιδιαίτερα δύσκολο. Σε κάθε περίπτωση, η πράξη του συμβολαιογράφου για την κήρυξη της ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας πρέπει να περιέχει συνοπτική αιτιολογία και να αναφέρει τους μάρτυρες που εξετάστηκαν και τη γραφολογική πραγματογνωμοσύνη που τυχόν διατάχθηκε, καθώς και την άποψη των προσώπων που κλήθηκαν από τον συμβολαιογράφο ή τον λόγο της παράλειψης της κλήτευσής τους.

4. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 όταν η ιδιόγραφη διαθήκη δημοσιεύθηκε από προξενική αρχή κατά το άρθρο 1761 του Αστικού Κώδικα, αρμόδιος να την κηρύξει κυρία είναι συμβολαιογράφος που ορίζεται μέσω του Μητρώου Διαθηκών από σχετικό κατάλογο συμβολαιογράφων του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Εφετείων Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου.

Νεα παρ 1763 ΑΚ Παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων ιδιόγραφης διαθήκης

Άρθρο 1777 Ιδιόγραφη διαθήκη που δημοσιεύτηκε και κηρύχθηκε κύρια τεκμαίρεται γνήσια, αν επί πέντε χρόνια από τη δημοσίευση της δεν αμφισβητήθηκε η γνησιότητα της σε δίκη ανάμεσα σε κάποιον απ' αυτούς που αντλούν δικαιώματα απ' αυτήν και κάποιον απ' αυτούς που βλάπτονται από την ύπαρξη της.	**Άρθρο 1763 - Παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων ιδιόγραφης διαθήκης** **Δημοσιευθείσα ιδιόγραφη διαθήκη, η οποία είχε κατατεθεί προς φύλαξη από τον διαθέτη κατά το άρθρο 1722, παράγει τα έννομα αποτελέσματά της πριν από την κήρυξή της ως κυρίας. Αν δεν είχε κατατεθεί προς φύλαξη, παράγει τα έννομα αποτελέσματά της πριν από την κήρυξή της ως κυρίας μόνο αν με αυτήν τιμώνται και κατιόντες ή σύζυγος. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, πρέπει να κηρυχθεί κυρία, για να παραγάγει τα έννομα αποτελέσματά της. Το ίδιο ισχύει και αν η διαθήκη δημοσιεύθηκε μετά την πάροδο δύο (2) ετών από τον θάνατο του κληρονομουμένου, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του τιμωμένου.**

Παρατηρησεις:

1) Ισχυει και πριν από την κηρυξη της ως κυριας

2) Ισχύει και πριν από κηρυξη της ως κυριας, εφοσον τιμωνται κατιοντες / συζυγος → ισχυει και χωρις να κηρυχθει η ιδιογραφη διαθηκη ως κυρια

Εάν **δεν** τιμωνται κατιοντες/συζυγος (+συντροφος με συμφωνο συμβιωσης βλ Ν 2015), για να παραγαγει εννομα αποτελεσματα πρεπει να κηρυχθει κυρια και ως προς αυτό αποκτα σημασια η κήρυξή της ως κυρίας

Η κηρυξη της ιδιογραφης διαθηκης ως κυριας τι είναι; Είναι μια αιρεση δικαιου → Δεν αναπτυσσει εννομη ισχυ η ιδιογραφη διαθηκη, conditio juris αιρεση δικαιου → βλ λειτουργια μεταγραφης σε μεταβιβαση κυριοτητας ακινητου από συμβαση όταν λειπει η μεταγραφη οποτε ηρτηται η ισχυς της, από και δια της οποιας εξαρταται / ετσι εδώ ηρτηται η ισχυς της διαθηκης και στην περιπτωση που δεν εχει κηρυχθει κυρια

Επισης 3η περιπτωση είναι η οψιμη εμφανιση της διαθηκης μετα την παροδο 2 ετων από τον θανατο του κληρονομουμενου **ανεξάρτητα από την ιδιότητα του τιμωμένου.**

Ορος του ενεργου 808Α σε παρ 2 και 3 ιδιαιτερη διαδικασια για εξασφαλιση της κρισης περι τη γνησιοτητα της διαθηκης: μαρτυρες + συμβολαιογραφος που διατάσσει γραφολογικη πραγματογνωμοσύνη (υποχρεωση)

1763 γ΄ + δ΄ εδ → ΔΙΑΤΑΣΣΕΤΑΙ γραφολογικη πραγματογνωμοσύνη και εφοσον ο τιμωμενος είναι αποκλειστικα εξωτικος καλειται υποχρεωτικα με επιμελεια του συμβολαιογραφου και το δημοσιο (αφου καλειται εξ αδιαθετου ως κληρονομος τελευταιας ταξης)

Παρ 3: ο συμβολ εχει δικαιωμα να ερευνησει με κάθε τροπο για να διακριβωσει τη γνησιοτητα, ιδιως καλει τα προσωπα που πιθανον να αξιωνουν το κληρονομικο δικαιωμα και ειδικως σε 1763 εδ γ΄

2. Στις περιπτώσεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα, για την κήρυξη ως κυρίας δημοσιευθείσας ιδιόγραφης διαθήκης διατάσσεται από τον συμβολαιογράφο γραφολογική πραγματογνωμοσύνη από πραγματογνώμονα που περιλαμβάνεται στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, που τηρείται στο οικείο πρωτοδικείο και, εφόσον τιμώμενος με τη διαθήκη είναι αποκλειστικά εξωτικός, καλείται υποχρεωτικά με επιμέλεια του συμβολαιογράφου τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση το Δημόσιο.

3. Ο ορισθείς συμβολαιογράφος έχει δικαίωμα να ερευνήσει με κάθε τρόπο, προκειμένου να εξακριβώσει τη γνησιότητα της ιδιόγραφης διαθήκης. Επίσης, έχει δικαίωμα να καλέσει για να ακουσθούν πρόσωπα που είναι πιθανό να αξιώνουν κληρονομικά δικαιώματα και ιδίως πρόσωπα τα οποία θα ήταν κληρονόμοι, αν τυχόν ήταν άκυρη η διαθήκη, ή πρόσωπα τα οποία εμπλέκονται σε δίκη που εκκρεμεί για το ίδιο κληρονομικό δικαίωμα. Στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα, ο συμβολαιογράφος έχει υποχρέωση να καλέσει τους κατιόντες και τον σύζυγο που παραλείφθηκαν από τη διαθήκη, εφόσον αυτό δεν είναι αδύνατον ή ιδιαίτερα δύσκολο. Σε κάθε περίπτωση, η πράξη του συμβολαιογράφου για την κήρυξη της ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας πρέπει να περιέχει συνοπτική αιτιολογία και να αναφέρει τους μάρτυρες που εξετάστηκαν και τη γραφολογική πραγματογνωμοσύνη που τυχόν διατάχθηκε, καθώς και την άποψη των προσώπων που κλήθηκαν από τον συμβολαιογράφο ή τον λόγο της παράλειψης της κλήτευσής τους.